

ER LYSET TILPAS? TILPAS LYSET

Et fagseminar om lysregulering med fokus på brugeren og energibesparelser.

AF METTE HVASS, LYSFAGLIG PROJEKTLEDER, DANSK CENTER FOR LYS. FOTO: DANIEL TODOROV, AALBORG UNIVERSITET



Festsalen på Ny Carlsberg Glyptoteket dannede rammen om fagseminaret.

Ny Carlsberg Glyptotekets smukke festsal dannede den 5. november ramme om fagseminaret "Er lyset tilpas? Tilpas lyset". Emnet var lysregulering, og som titlen antyder, var der fokus på brugeren og brugerens behov. I erkendelsen af, at hvis brugeren ikke fungerer i en lys- og lysreguleringssituation, så udebliver energibesparelserne. Lysregulering er et komplekst emne, og der er mange forskellige parter involveret i tilblivelsen af et lysreguleringsprojekt. Både arkitekter, ingeniører, lysdesignere, producenter af armaturer og styringssystemer, boligselskaber og kommuner var mødt op på Ny Carlsberg Glyptotek, og det gav grobund for en god debat, både i salen og i pauserne.

Forskning og praksis

Fagseminaret indgår som en del af Elforsk-projektet "Brugertilfredsstillende og energibesparende lysregulering". Formålet med fagseminaret var at få eksponeret viden fra en lang række forskningsprojekter om lysregulering, som Elforsk har støttet siden 1997, og få forskning og praksis til at mødes. Udveksling af viden fra begge verdener er vigtig for at få en bedre proces, et mere velfungerende anlæg, en mere tilfreds bruger og dermed energibesparelser. Dagens oplæg kredsede om emnerne forskning, brugere, proces og energi, og dagen afsluttedes med en fremvisning af Ny Carlsberg Glyptoteks nyinstallerede styrings- og belysningsanlæg. Partnerne i forskningsprojektet er SBI ved Aalborg Universitet, Dansk Center for Lys og SpectraNord (tidligere I-No).

Tilfredse brugere giver energibesparelser.

Mødet mellem brugeren og den teknik, som et lysreguleringsanlæg indeholder, kan give problemer. Både når anlægget skal projekteres, og når det tages i anvendelse. I praksis kan et styringssystem, som virker lige til at gå til for en programmør, være uforståeligt for brugeren. Det gælder om at tilpasse systemet til

brugeren. Det er imidlertid ikke altid, at der i processen er mulighed for at skabe denne forbindelse mellem brugeren og programmøren. I mange tilfælde er brugeren ikke kendt, når et anlæg projekteres. Ofte er det også det billigste tilbud, som bliver vinder, og det kan have konsekvenser for, hvilket reguleringssystem som bliver valgt. Det samme kan ske med belysningsarmaturerne, så det der i projekteringsforløbet har passeret sammen, kan blive til et ufornuftigt match.

Skildpadden og cowboyen

En skildpade og en rodeo-cowboy blev anvendt som symboler for at forklare forholdet mellem den "langsomme" forskning og den "hurtige" markedsudvikling. Den "langsomme" forskning kan opklare grundlæggende brugsmønstre i forbindelse med anvendelse af lysregulering, som kan være essentielle for brugerkomfort og energibesparelser. De "hurtige" markeds kræfter kan sørge for, at der ikke er så langt fra udviklingsafdelingen til hylderne i butikkerne. Vi savner dog systemer, som er lige så lette at gå til som produkter fra f.eks. Apple. Og hvem skal være bindeleddet mellem det æstetiske/brugerorienterede og det tekniske, skal det være lysdesigneren? Den teknologiske udvikling er fantastisk, og et lysreguleringsanlæg kan så meget mere nu end for blot få år siden. Vigtigst af alt er det, at et anlæg er logisk og brugervenligt og opfylder de behov, som er væsentlige i det enkelte byggeri. Det skal nødtigt gå som for Chaplin i filmen "Moderne tider". Han anvendes som forsøgskanin til en test af et teknologisk vidunder – en frokost-maskine, som skal nedbringe den tid, arbejderne anvender på frokostpausen. Maskinen kortslutter og chefen siger til sidst; "it's no good – it isn't practical".

Se oplæg og folder fra fagseminaret under downloads på www.tilpaslyset.dk